

Grupa konsumentów MODY

Zanim przystąpicie do pracy, zapoznajcie się proszę z wprowadzeniem do tematu:

Czym jest "ZERO WASTE"?

Według *Zero Waste International Alliance* „Zero Waste jest celem, który jest etyczny, ekonomiczny, skuteczny i wizjonerski, aby prowadzić ludzi ku zmianie stylu życia i praktyk, które naśladują naturalne cykle odnawiania się, gdzie wszelki materiał, którego się pozbyto jest zaprojektowany tak, by być zasobem do wykorzystania przez innych. Zero Waste oznaczana projektowanie i zarządzanie produktami oraz procesami, aby systematycznie eliminować szkodliwość odpadów i materiałów oraz zmniejszać ich objętość, przetwarzać i odzyskiwać wszystkie zasoby, nie spalać ich ani nie zakopywać. Zero Waste wyeliminuje uwalnianie szkodliwych substancji do ziemi, wody czy też powietrza, które są zagrożeniem dla zdrowia człowieka, zwierząt, roślin i całej planety”.

Pojęcie „zero waste” nie jest nowością! Po raz pierwszy zostało użyte w latach 70. przez amerykańskiego chemika, Paula Palmera i odnosiło się do systemu produkcji. Chodziło o to, aby wytwarzać rzeczy, które nadają się do ponownego użytku i stworzenia swego rodzaju gospodarki zamkniętej. Od niedawna, od kiedy to problem ekologiczny przedostał się do świadomości opinii publicznej, termin ten używany jest w kontekście tego, co każdy z nas może zrobić, aby zredukować liczbę produkowanych śmieci.

W dosłownym tłumaczeniu „zero waste” to po prostu „bez śmieci” lub „zero marnowania” 😊

Dzisiaj ciężko nam sobie wyobrazić, że można w ogóle nie produkować śmieci!

Statystyczny Polak produkuje ich ponad 310 kg rocznie i liczba ta stale rośnie. Ponad 70% odpadów wytwarzanych rocznie w Polsce zalega na wysypiskach śmieci. Niska świadomość ekologiczna oraz nieudolne egzekwowanie obowiązującego prawa sprawiają, że wielu z nas w dalszym ciągu nie dostrzega znaczenia odpowiedzialnej konsumpcji w walce z postępującą degradacją środowiska naturalnego.

Chcąc żyć „zero waste” lub chociaż „less waste”, należy kierować się zasadami, określonymi od angielskich nazw – **zasadami 5R**:

- Refuse, czyli ODMAWIAJ
- Reduce, czyli OGRANICZAJ SIĘ
- Reuse, czyli UŻYJ PONOWNIE
- Recycle, czyli SEGREGUJ ŚMIECI
- Rot, czyli KOMPOSTUJ

Często dodaje się też jeszcze jedno „R” na początku - „rethink”, czyli PRZEMYŚL, to zachęcenie do podjęcia refleksji, ponownego przemyślenia czy na pewno rzecz, którą chcemy kupić jest nam naprawdę potrzebna?

Efekt motyla - jak moje codzienne wybory wpływają na rzeczywistość?

Kolejność postulowanych czynności nie jest przypadkowa. Najistotniejsza, z punktu widzenia ekologii, jest bowiem racjonalna konsumpcja. To właśnie dzięki niej ilość odpadów może zostać zredukowana.

- **Refuse**, czyli ODMAWIAJ – to pierwsza i podstawowa zasada. Naucz się mówić „nie”. Pozwoli to ograniczyć liczbę śmieci, które przynosisz do domu. Dla jednych brzmi łatwo, ale dla innych to prawdziwe wyzwanie. Dlaczego? Bo musisz wykazać się refleksem, zanegować coś, co w dzisiejszym świecie jest pewną normą - nie dać sobie "wcisnąć" rzeczy, których nie potrzebujemy.
- **Reduce**, czyli OGRANICZAJ SIĘ – zasada druga, bardzo trudna w epoce konsumpcji. Mówi nam, aby nie kupować wszystkiego, na co nas stać i na co mamy ochotę. Nakłania do minimalizmu i redukcji ilości przedmiotów, które nas otaczają. Nie kupuj kolejnej pary spodni, nie kupuj kolejnej pary butów, nawet jeżeli są najpiękniejsze na świecie! Nie kupuj nowego auta lub telefonu, jeżeli Twój ciągle nieźle działa. Nie łatwo jest sobie odmówić, to fakt, ale są już badania, które dowodzą, że im się mniej ma, tym jest się szczęśliwszym!
- **Reuse**, czyli UŻYJ PONOWNIE – trzecia zasada, która mówi nam, aby naprawiać i przy okazji być kreatywnym. Obecnie przedmioty są tanie i często myślimy, że nie opłaca się ich naprawiać. To ekologiczna pułapka, przed którą musimy się bronić! Zrobiła Ci się dziura w skarpecie? Zaszuj! Upuściłeś kubek i ułamało się ucho? Przyklej je! Potrzebujesz nowej marynarki? Sprawdź w szafie, czy jakaś się nie kurzy lub kup nową, ale w second handzie. Często szukanie rozwiązań na ponowne użycie danej rzeczy to czysta przyjemność, która wyzwala kreatywność - czasem możesz dla swoich rzeczy znaleźć nowe zastosowanie!
- **Recycle**, czyli SEGREGUJ ŚMIECI – zasada czwarta, którą pewnie już choć częściowo wdrożyłaś / wdrożyłeś w życie, bo teraz w Polsce segregacja śmieci jest obowiązkowa. Równie ważne jest to, by segregować odpady prawidłowo.
- **Rot**, czyli KOMPOSTUJ – piąta zasada. Odpady zielone w naturalnych warunkach doskonale rozkładają się w sposób naturalny, a przy okazji mogą posłużyć do użyczenia ziemi. Możesz np. mieć swój własny kompostownik w domu i pozyskiwać z niego ziemię do kwiatków, ale jeżeli to dla Ciebie za wiele na początek – po prostu wróć do zasady numer 4 (segreguj) i prawidłowo wyrzucaj swoje odpady zielone do właściwego kosza (brązowy kosz na odpady kompostowalne). Twoje śmieci trafią do miejskiej kompostowni, gdzie zostaną odpowiednio wykorzystane.

Powyższe zasady powstały w Stanach Zjednoczonych Ameryki, a ich autorką jest Bea Johnson i rzeczywiście doskonale sprawdzają się w drodze do życia zero waste.

Powinny być jednak rozszerzone o jeszcze jedną zasadę: NIE PODDAWAJ SIĘ i NIE ZNIECHĘCAJ SIĘ PORAŻKĄ. Pomyśl, jak bardzo można zmienić świat, gdyby tak jak Ty starał się każdy!

Efekt motyla - jak moje codzienne wybory wpływają na rzeczywistość?

Niekiedy możesz spotkać się z określeniem - less waste. Czym jest „LESS WASTE”?

"Less waste" to styl życia zakładający ograniczanie ilości produkowanych odpadów do niezbędnego minimum poprzez:

- ograniczenie nadmiernego konsumpcjonizmu, który zagraża środowisku naturalnemu,
- przemyślane decyzje zakupowe,
- odpowiednie użytkowanie posiadanej żywności i przedmiotów,
- maksymalne wykorzystanie pozostałości i resztek.

Niektórym miłośnikom „less waste” udaje się zredukować ilość śmieci produkowanych przez kilkusobową rodzinę do jednego litrowego słoika, ale jest to najwyższy poziom zaangażowania się w proekologiczny styl życia. Początkujący powinni pamiętać, że każda decyzja, pozwalająca ograniczyć wytwarzanie śmieci (zwłaszcza plastikowych oraz nie biodegradowalnych) ma wielkie znaczenie dla Ziemi i dla nas samych.

Każdy drobny gest oznacza wyraźny wpływ na globalne zużycie energii, produkcję gazów cieplarnianych, wykorzystanie surowców, zdrowsze życie, dążenie do pustego kosza. Zmiany te są wyrazem naszej wspólnej troski o przyszłość planety 😊

A teraz razem z grupą przejdźcie, do realizacji zadania!

Po analizie otrzymanych materiałów (*wykaz poniżej*) i z pomocą Internetu spróbujcie wspólnie odpowiedzieć na pytanie:

"Co mogę zrobić, by zmienić moje codzienne nawyki / nawyki mojej rodziny, by stały się bardziej przyjazne dla Planety?"

- Podczas dyskusji w grupie możecie wrócić w swoich rozważaniach do filmu, który przed chwilą wspólnie obejrzeliście: **"Jak oszczędzamy wodę w produkcji tekstyliów?"**:
https://youtu.be/7aNZDCwJxUg?list=PLInF9IWW4w3RDbSUmiq53eJT5_1c46Mfv
- Czy znacie społeczne i ekonomiczne koszty produkcji odzieży?

Czy wiesz, że:

- Większość ubrań sportowych produkowanych przez znane, międzynarodowe firmy nie pochodzi z Europy czy Ameryki, ale powstaje w fabrykach krajów Trzeciego Świata. Pozwala to omijać europejskie i amerykańskie normy praw pracowniczych i ochrony środowiska.
- Według danych organizacji Global Exchange, płace wszystkich pracowników zatrudnionych przez firmę Nike w Indonezji stanowią 3% jej rocznego budżetu reklamowego – to znaczy, że płacąc za produkt płacisz przede wszystkim za jego reklamę.
- Produkcja tekstyliów w krajach ubogich odbywa się często w skandalicznych warunkach ochrony środowiska. Skutkuje to skażeniem powietrza, wód, gleby, naraża ludzi i zwierzęta na kontakt z toksycznymi substancjami.

Efekt motyla - jak moje codzienne wybory wpływają na rzeczywistość?

(źródło: "KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE! Twoje pieniądze kształtują świat" - wyd. Polska Zielona Sieć, www.zielonasiec.pl)

Wicie jak wygląda podział zysków z produkcji koszulki?

KTO ZARABIA NA TWOJEJ KOSZULCE?

Źródło: Fairwear Foundation

- Zysk sklepu – 59%
- Zysk marki – 12%
- Koszt materiału – 12%
- Koszt transportu – 8%
- Pośrednik – 4%
- Zysk fabryki – 4%
- Koszty funkcjonowania formy – 0,9%
- Zarobek szwaczki – 0,6%

(źródło: http://www.cleanclothes.pl/materialy/publ_20_price_t_shirt_plpl.jpg)

Dowiedz się więcej na: <https://fashionchecker.org/pl/>

➤ Czy spotkaliście się wcześniej z pojęciem **Textile Upcycling**?

Czym jest **TEXTILE UPCYCLING**?

(na podstawie materiałów ze strony Firmy VIVE Textile Recycling Sp. z o.o.)

Textile Upcycling to forma przetwarzania wtórnego odpadów tekstylnych, w wyniku którego powstają produkty o wartości wyższej niż przetwarzane surowce. Proces ten pozwala zmniejszyć zarówno ilość odpadów, jak i ilość materiałów wykorzystywanych w produkcji pierwotnej.

Koncepcja upcyklingu jako przeciwieństwo downcyklingu (czyli przetworzenia surowców z jednoczesnym obniżeniem jakości materiału) została przedstawiona przez Riemanna Verлага w publikacji Upcycling z 1999 roku. Określenie to zostało rozpowszechnione przez

Efekt motyla - jak moje codzienne wybory wpływają na rzeczywistość?

Williama McDonough oraz Michaela Braungarta, autorów książki *Cradle to Cradle: Remaking the Way We Make Things* w 2002 roku.

Przykładem upcyklingu jest produkcja toreb z plandek samochodowych oraz bannerów reklamowych. Liderem trendu w Polsce są Spółki Grupy VIVE. Firma ta zajmująca się recyklingiem i segregacją tekstyliów, dzięki czemu z moherowych swetrów mogą powstać nowe dywany, czyściwa dla przemysłu, paliwa alternatywne czy kompozyt, ale również we współpracy z Polskim projektantem - kolekcja odzieży.

Zobacz film:

"Drugie życie Twoich ubrań - VIVE Group"

https://youtu.be/IVSMgchpczI?list=PLInF9IWW4w3RDbSUmiq53eJT5_1c46Mfv

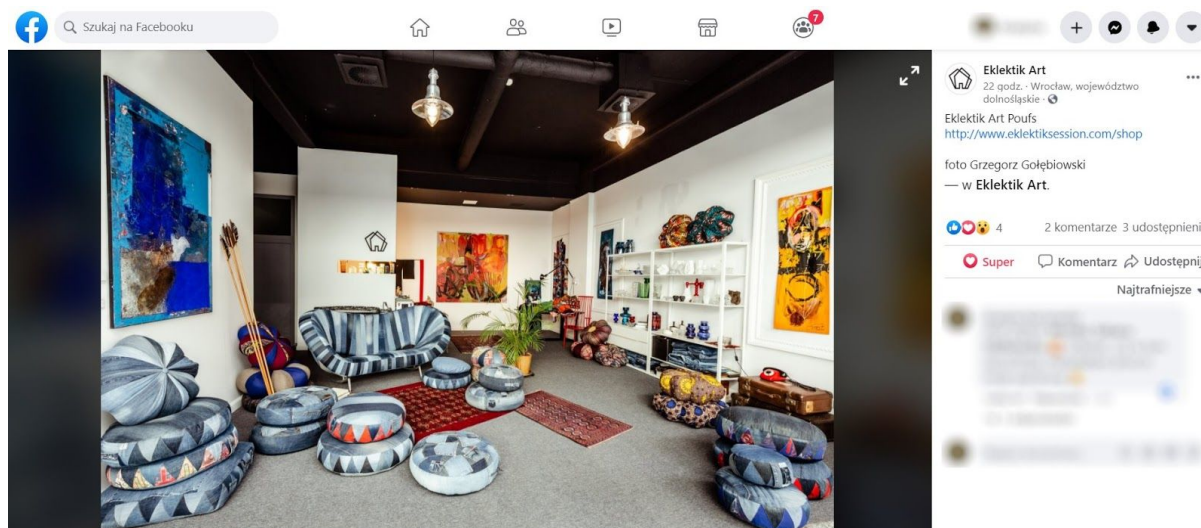
Kolekcja Mariusza Przybylskiego, która powstała z nienoszonych już rzeczy, na podstawie filmu: **"kolekcja TRANSPLANTACJA"**:

https://youtu.be/l72eeySjygU?list=PLInF9IWW4w3RDbSUmiq53eJT5_1c46Mfv

"TRANSPLANTACJA Mariusza Przybylskiego":

https://youtu.be/aCitD9lujYg?list=PLInF9IWW4w3RDbSUmiq53eJT5_1c46Mfv

We Wrocławiu działa **Fundacja Eklektik Art Charity**, której profil artystyczny skupia się wokół organizowanego przez nią **Festiwalu Eklektik Session** - to międzynarodowa platforma artystyczna oraz wyjątkowy festiwal, który zdążył wpisać się w kalendarz najważniejszych wydarzeń kulturalnych Wrocławia

Zapraszam na stronę: <http://www.elektiksession.com/shop>, na której zobaczycie wyjątkowe produkty upcyklingu, wytwarzane przez Fundację, które wspierają jej działalność!

➤ **Więcej inspiracji znajdziecie na:**

<https://ekonsument.pl/ubrania>

https://www.ubraniadooddania.pl/how_we_help

Czy już wiecie, jak odpowiedzieć na pytanie? 😊